

MNS in komorbidni bolnik

LJUBLJANA, 5.10.2018

DOC.DR.ERIKA ZELKO,DR.MED.,SPEC

Včeraj v ambulanti.....

Sem tehnično visoko izobražen moški in želim, da mi analitično pojasnijo kaj pomenijo moji simptomi in zakaj nastanejo...

„Izvidi so normalni. Nimamo vam kaj drugega povedati“

Poznate izraz „Medicinsko nepojasnjena stanja?“

Primer 1

Moški star 48 let, oče 4 otrok, trenutno brezposel. V ambulanto pride zaradi več mesecev perzistirajočih težav, obiskal je že številne specialista, a mu noben ne more pomagati.

Težave: bolečine v sklepih, utrujenost, bolečine v zgornjem delu trebuha in inapetenco, težave s potenco, občasne slabosti, a brez bruhanja. Pogosto nespečen in žalosten, brez energije.

Somatski status je ob kliničnem pregledu v mejah normale.

Kako bi ravnali?

DD MNS in kronične bolezni

Ni enostavna

Organske bolezni z multiplimi simptomi

V ospredju so najprej psihološki znaki

Prekrivanje znakov različnih obolenj

Pričakovanja in želje bolnikov

Ni enostavno !

---

45 letna gospa pride v ambulanto zaradi vrtoglavic in slabosti, ki trajajo že 3 mesece. Občasno ima težave z vidom in mravljinice v spodnjem delu telesa. Navaja tinitus in pove, da ima v službi zelo veliko stresa. Skrbi jo, da ima morda MS, saj je pred 6 meseci za to boleznijo zbolela teta

Organske bolezni z multiplimi simptomi

MS

Sarkoidoza

Porfirija

Hemokromatoza

Wilsonova bolezen

Sistemski lupus eritematodes

V ospredju so najprej psihološke težave

Ca pankreasa

Subduralni hematom

Ulcerozni kolitis

Možganski tumorji

Primer III

Gospod star 35 let, pogost obiskovalec ambulante in ordinacije psihiatra, ki se zdravi zaradi kronične depresije, prihaja na kontrolo v ambulanto zaradi glavobolov, občasnih vrtoglavic in utrujenosti. Pove, da so se simptomi depresije ob stresu v službi poslabšali in , da se je s psihiatrom dogovoril za krajšo hospitalizacijo. Od vas potrebuje le napotnico in stalež.

Kaj naredite?

Napišem napotnico za sprejem.

Poskušam kaj več izvedeti o glavobolu in vrtoglavici.

Ocenim, da hospitalizacije ne potrebuje in mu svetujem nekaj dni staleža ter korekcijo terapije.

Prekrivanje zankov različnih obolenj

Možganski tumor/kognitivne motnje ali depresija

Porfirija/psihoza

Stanje po AMI/neznačilna prsna bolečina

Kronična urtikarija/idiopatska okoljska intoleranca

Prekrivanje simptomov

Kralj Jurij je bil uspešen vladar v prvi polovici svojega obdobja. V drugi polovici življenja pa so se pojavili nevrološki simptomi, bolečine v trebuhu in znaki akutne psihoze, ki je vodila do njegovega odstopa.

Pričakovanja in želje bolnikov

“Factitious disorders” – bolniki imajo organske težave, ki si jih pa sami povzročajo (uporaba antikoagulansov brez indikacije, uporaba odvajal, injiciranje škodljivih substanc)

“Malingering” imitirajo znake bolezni, ki je organsko nimajo, v pričakovanju oz. želji po pridobivanju bonitet (sociala, rente,vloga v družini).

Primer IV

Bolnika , ki je že 6 mesecev v staležu, pokliče imenovani zdravnik (IZ) na osebni pregled. IZ se z bolnikom pogovori in opravi klinični pregled. Preden je pregled zaključen, zdravniku iz žepa pade svinčnik. Bolnik je vlijuden in hitro pobere svinčnik.

Kakšen je vaš komentar? Zaključek?

Pomembno

Bolnik s kronično bolezni jo lahko razvije MNS.

Oseba z MNS ima lahko tudi drugo obolenje.

Klasifikacija MNS (po teži, trajanju in komorbidnosti).

Natančna anamneza in klinični pregled sta najpomembnejši orodji pri obravnavi oseb z MNS.

Therapeutic strategies for treating patients with MUS

---

1. **Explain** to the patient about their condition with care.
2. Be **explicit** in expressing empathy for the patient's condition.
3. **Spend time** each visit focusing not just on specific symptoms but on the impact that this illness has on the life of the patient.
4. Include **at least a brief physical examination** as part of regularly scheduled follow-up visits.
5. Establish frequent **follow-up visits**.
6. Engage **colleagues as a source of support**.

Issac ML, Paauw DS. Medical Unexplained Symphoms. Med Clin N Am. 2014; 98: 663–672.

TRESAVICA

POTENJE

ANKSIOZNOST

VRTOGLAVICA

LAKOTA

HITER SRČNI UTRIP

MEGLEN VID

UTRUJENOST

GLAVOBOL

RAZDRAŽLJIVOS